

ὄθις μανία καταστροφῆς ἐδέσπωνε τοῦ πλοίου.

Τὴν ἐπαύριον κατεβροχθίσθησαν ὑπὸ τῆς καμίνου τὰ αἰωροθέσια, τὸ δρύφακτον, τὰ ἐξάλα, καὶ τὸ πλείστον μέρος τοῦ καταστρώματος, ἡ δὲ Ἐρρίκέτα οὐδὲν ἄλλο ἦτο πλέον ἢ σκάφος ὀλόγυρον.

Ἀλλὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην διεκρίθη μακρόθεν ἡ ἀκτὴ τῆς Ἰρλανδίας καὶ ὁ φάρος τοῦ Φάστενετ.

Οὐχ ἦττον τὴν δεκάτην ἐσπερινὴν ὥραν τὸ πλοῖον ἦν ἔτι ἀπέναντι τῆς Κουηστάουν, εἰς δὲ τὸν Φιλέαν Φόγ ὑπελείποντο εἰκοσιτέσσαρες μόνον ὥραι, ὅπως φθάσῃ εἰς Λονδίνον, ἐνῶ τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἦν ἀναγκαῖον εἰς τὴν Ἐρρίκέταν, ἵνα καταπλευρῶσι εἰς Λίβερπουλ, —βαίνουσα μάλιστα ὀλοταχῶς. Ὁ δὲ ἀτμός ἐμελλε νὰ λείψῃ μετὰ μικρόν!

— Κύριε, τῷ εἶπε τότε ὁ πλοίαρχος Σπῆδου, ὅστις εἶχε τέλος συμπαθήσει εἰς τὰ σχέδιά του, σὰς λυποῦμαι μὰ τὴν ἀλήθειαν. Ὅλα εἶνε ἐναντίον σας! Μόλις εὐρισκόμεθα ἀκόμη ἀντικρὺ τῆς Κουηστάουν!

— Ἄ! εἶπεν ὁ Φόγ, αὐτῆς εἶνε οἱ φανοὶ ἐκείνοι τοὺς ὁποίους βλέπομεν;

— Μάλιστα!

— Ἦμποροῦμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν λιμένα;

— Ὅχι πρὸ τριῶν ὥρῶν, καὶ μόνον μὲ τὴν πλημμύραν.

— Ἄς περιμείνωμεν! ἀπάντησεν ἡσύχως ὁ Φιλέας Φόγ, χωρὶς νὰ δεῖξῃ διὰ τῆς μορφῆς του ὅτι, ἐξ ἐσχάτης του ἐμπνεύσεως, ἐμελλε νὰ ἐπιχειρήσῃ καὶ νέον κατὰ τῆς ἀτυχίας του ἀγῶνα.

Ἀληθῶς ἡ Κουηστάουν εἶνε λιμὴν τῆς ἰσπανδικῆς παραλίας, ὅπου τὰ ἐξ Ἀμερικῆς καταπλέοντα ὑπερωκεάνεια ἀτμόπλοια ῥίπτουσι διερχόμενα τοὺς ταχυδρομικοὺς τῶν σάκκου. Οἱ γραμματοφόροι οὗτοι σάκκοι μεταφέρονται πάραυτα εἰς Δουβλίνον δι' ἐτοίμων πάντοτε ἀμαξοστοιχιῶν, καὶ φθάνουσιν ἐκεῖθεν εἰς Λίβερπουλ διὰ ταχυτάτων ἀτμοκινήτων δώδεκα ὥρας πρὸ τῶν καλλίστων ταχυδρομικῶν σκαφῶν τῶν ἀτμοπλοικῶν ἐταιριῶν.

Διανοθῆθαι λοιπὸν ὁ κ. Φόγ νὰ κερδήσῃ καὶ αὐτὰς τὰς δώδεκα ἐκείνας ὥρας, ἃς ἐκέρδαινε τὸ ἐξ Ἀμερικῆς ταχυδρομεῖον, καὶ ἀντὶ νὰ φθάσῃ διὰ τῆς Ἐρρίκέτης εἰς Λίβερπουλ τὴν ἐπαύριον τὸ ἐσπέρας, νὰ φθάσῃ τὴν μεσημβρίαν, ὅπως οὕτω προσφθάσῃ ν' ἀφίχθῃ εἰς Λονδίνον πρὸ τῶν ἀιτῶν καὶ τεσσαράκοντα πέντε λεπτῶν τῆς ἐσπέρας.

Τὴν πρώτην ὥραν τῆς πρωίας ἡ Ἐρρίκέτα κατέπλεε διὰ τῆς πλημμυρίδος εἰς τὸν λιμένα τῆς Κουηστάουν, καὶ ὁ Φιλέας Φόγ, ἀποχαιρετισθεὶς διὰ κρατερᾶς χειραφίας ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Σπῆδου, κατέλειπεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ σκελετοῦ τοῦ πλοίου του, ὅπερ ἤξιζεν ἔτι ἐν τούτοις τὸ ἥμισυ τοῦ τιμήματός του.

Οἱ ἐπιβάται ἀπέβησαν πάραυτα, ὁ δὲ Φιξ ἠεθάνθη τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀγοιᾶν τινὰ ὄρεξιν

νὰ συλλάβῃ τὸν κ. Φόγ. Δὲν τὸ ἔπραξεν ὅμως. Διὰ τί ἄρα γε; Τίς ἀγὼν ἐτελεῖτο ἐν τῇ ψυχῇ του; Εἶχε μεταβάλει γνώμην περὶ τοῦ κ. Φόγ, καὶ κατενόει τέλος ὅτι ἠπατάτος; Ὅπως δὴποτε δὲν τὸν ἐγκατέλιπε, καὶ ἐπέβη μετ' αὐτοῦ, τῆς κ. Ἀουδά καὶ τοῦ Πονηρίδου, ὅστις οὐδ' ἀνέπνεε πλέον, ἐπὶ τῆς ἀμαξοστοιχίας τῆς Κουηστάουν κατὰ τὴν πρώτην ὥραν καὶ ἡμίσειαν τῆς πρωίας. Ἄμα τῇ αὐγῇ ἔφθασεν εἰς Δουβλίνον, καὶ ἐπεβιβάσθη πάραυτα εἰς ἓν τῶν παραδόξων ἐκείνων ἀτμοκινήτων—χαλυβδίνων ἀτράκτων ἀληθῶς,—ἀτινα εὐρίσκουσι πολὺ εὐκολώτερον νὰ περῶσιν ὑπὸ τὰ κύματα, ἢ νὰ πλέωσιν ἐπ' αὐτῶν.

Τὴν μεσημβρίαν, πλὴν εἰκοσι λεπτῶν, τῆς 21 Δεκεμβρίου ὁ Φιλέας Φόγ ἀπέβαινε τέλος εἰς τὴν προκυμαίαν τοῦ Λίβερπουλ, καὶ ἀπέειχεν οὕτω ἐξ ἁπλοῦν ὥρας τοῦ Λονδίνου.

Ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὁ Φιξ ἐπλησίασεν εἰς αὐτόν, καὶ θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ ὤμου του, ἐπέδειξε τὸ ἔνταλμά του, λέγων·

— Εἶσθε ἀληθῶς ὁ κ. Φιλέας Φόγ;

— Μάλιστα, κύριε!

— Ἐν ὀνόματι τῆς βασιλείσσης, σὰς συλλαμβάνω.

[Ἐπιτα: τὸ τέλος.]

Η ΜΑΚΡΟΤΑΤΗ ΗΜΕΡΑ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ

Φίλε κύριε διευθυντὰ τῆς «Ἐστίας»,

Ἄπαντῶ εἰς τὴν ἐπιστολὴν ὑμῶν. Μακροτάτη τῶν ἡμερῶν εἶνε ἡ 9[21] Ἰουνίου. Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν ὁ ἥλιος κεῖται εἰς τὴν μεγαλητέραν αὐτοῦ ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ τῆς γῆς πρὸς βορρᾶν, 23 1/2[2] βαθμοὺς τὸ ὅλον. Ἐνεκα τούτου περιγράφει εἰς τὸν οὐρανὸν μέγιστον κύκλον καὶ μένει μακρὸν χρόνον ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα. Τῇ 9[21] δὲ Δεκεμβρίου ὁ ἥλιος ἵσταται 23 1/2[2] βαθμοὺς πρὸς νότον τοῦ ἰσημερινοῦ, περιγράφει δὲ τῶρον παλλῶ μικρότερον ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα ἢ κατὰ τὸ θέρος.

Κατὰ τὴν 9[21] Μαρτίου καὶ 9[21] Σεπτεμβρίου ὁ ἥλιος εὐρίσκεται ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ἰσημερινοῦ, ἀνατέλει ἀκριβῶς ἀπ' ἀνατολῶν καὶ δύει ἀκριβῶς ἐκ δυσμῶν, ἔνεκα τούτου δὲ ἡ ἡμέρα εἶνε ἴση μὲ τὴν νύκτα.

Ὅπως δὲ κατασταθῶσιν αἱ ἀλήθειαι αὗται δημῶδες εἶνε ἀνάγκη σφαιρῶν καὶ πινάκων, καὶ τόσφ πολλῶν μαθηματικῶν ἐπεξηγήσεων, ὥστε οὐδὲν ἄλλως σὰς συμβουλεύω τὴν διὰ πλειόνων ἀνάπτυξιν τοῦ θέματος τούτου ἐν τῇ Ἐστίᾳ.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 3[15] Ἰουνίου 1879.

ὄλιος ὑμέτερος

DR I. F. JULIUS SCHMIDT

Διευθυντῆς τοῦ ἐν Ἀθήναις Ἀστεροσκοπίου.

Ἐν Ἑλλάδι, ἐπὶ ἑκατὸν κατοίκων, ἀναλογουσι 17 τηλεγραφήματα.

ΖΩΑ ΦΙΛΟΠΟΤΟΥΝΤΑ

Ζώα τινα, ἕνεκα τῆς συμβιώσεως αὐτῶν μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ἔλαβον κλίσειν εἰς τὰ πνευματώδη ποτὰ καὶ δὴ εἰς τὸ μεθεῖν. Ἐν τινι ἀρθρῷ ἀξιολόγῳ τῆς Βρεταννικῆς ἐπιθεωρήσεως εἰρηναίως πλείονα τοῦ ἐνὸς παραδείγματα ἀξία ἀναγραφῆς, ἐξ ὧν ἐραυρίζομεθα τὰ ἐπόμενα.

Ἐν τινι οἰκογενεῖα τὰ τέκνα ἐτέρποντο ποτίζοντα ῥακὴν μικρὸν τινα γάτον. Οὗτος δὲ κατὰ μικρὸν τοσοῦτον συνείθισεν ὥστε τακτικῶς μετὰ τὸ τέλος τοῦ φαγητοῦ ἀπῆτει τὴν ῥακὴν του, καὶ τῷ ἐδίδον. Ἐπινε δέ, ἐμέθυε καὶ ἀπεκοιμάτο. Ἀλλὰ μετὰ τινα χρόνον ἕνεκα τῆς καταχρήσεως τοῦ ποτοῦ τούτου ὁ φιλοπότης γάτος προσεβλήθη ὑπὸ ὕδρωπος καὶ ἀπέθανε. Διάφορα περὶ τούτου πειράματα ἐγένοντο καὶ ἐπὶ τῶν περιστερῶν, ἃς ἔτρεφον διὰ κόκκων σίτου κλπ. ἐμβρογγυμένων ἐν οἴνοπνεύματι. Τοσοῦτον δὲ συνείθισαν αἱ περιστεραί τὴν πνευματώδη ταύτην τροφήν, ὥστε μετ' ἀπληστίας τὴν ἀνεζήτουν. *

ΠΕΠΑΙΔΕΥΜΕΝΟΙ ΚΥΝΕΣ

Κατὰ τινα πρόσφατον ἐν Λονδίῳ διαμονὴν μου, γράφει τις τῶν συντακτῶν τῆς Nature, ἔσχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξετάσω ἐκ τοῦ πλησίου τὴν νοημοσύνην, κυνῶν τινῶν πεπαιδευμένων (chiens savants) τοὺς ἐποιοὺς ἐπιδεικνύουσιν ἤδη ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς Μεγάλῃς Βρεταννίας. Αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ τὸ πρᾶγμα θὰ φανῆ ἐκ πρώτης ὄψεως παιδαριῶδες, ἀλλ' ἔχει σχέσιν πρὸς σπουδαίας παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς νοημοσύνης τῶν ζώων, καὶ τῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τοὺς ἐν τῇ δημιουργίᾳ ἀδελφοὺς του, τοὺς ὁποίους ὁ καρτέσιος ἐθεώρει τυφλῶς ὡς μηχανάς.

Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο δὲν μᾶς ἐφάνη ἀνάξιον τῆς προσοχῆς τῶν ἀναγνωστῶν ἡμῶν.

Οἱ κύνες περὶ ὧν ὀμιλοῦμεν ἦσαν τρεῖς οὐλότριχες (caniches) καὶ εἰς λακωνικὸς (lévrier). Ὁ λακωνικὸς εἶναι ἀξιοσημείωτος διὰ τὴν εὐκινησίαν του· εἰς τὸ ἐλάχιστον κίνημα τοῦ κυρίου του, ἴσταται ἐν ἰσορροπίᾳ ἐπὶ τοῦ ἐρείσινωτρου δύο ἐδρῶν, τὰς ὁποίας ἀπομακρύνουσιν, ὥστε τὸ ζῶον νὰ τεκνώνεται ὡς οἱ γελωτοποιοί. Πηδᾷ ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπου, διέρχεται διὰ χαρτίνων κύκλων καὶ εἶναι πάντως δεξιώτατος τεχνίτης· ἀλλὰ τὰ χαρίσματα τῶν συναδέλφων του εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτερα. Ὅπως ὅλα τὰ ζῶα τοῦ γένους τούτου, *καμαρώνουν*, καὶ περιπατοῦν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν· ἀλλὰ τὸ ὀλιγώτερον σύνθημα εἶναι ὅτι ὄχι μόνον παίζουσι δομικὸν καὶ ἐκαρτέ, ἀλλὰ καὶ ἀναγνωρίζουσι φωτογραφικὰς εἰκόνας, καθ' ἕνα τρόπον ἄλλος τις κύων Μίνως ὀνομαζόμενος ὃν ἐσχάτως εἶδομεν ἐν Παρισίοις.

Ὁ ἐκθέτης τῶν πεπαιδευμένων κυνῶν ἀπλώνει ἐπὶ τάπητος τριακοντάδρα φωτογραφιῶν εἰκονιζουσῶν ἡγεμόνας καὶ ἐξόχους ἄνδρας τῆς

Εὐρώπης. Προσκαλεῖ ἕνα τῶν θεατῶν νὰ ὀνομάσῃ μεγαλοφῶως ἐν τῶν προσώπων τούτων. Προσηνέχθη νὰ πράξῃ τοῦτο ἐγώ. Εἶχον ἐνώπιόν μου τὰς εἰκόνας τῆς βασιλίσης τῆς Ἀγγλίας, τοῦ Τσάρου, τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας, τοῦ Βισμάρκ, τοῦ Θιέρσου καὶ ἄλλων διασήμων ἀνδρῶν. Ὀνόμασα μεγαλοφῶως τὸν Βισμάρκ.

Ὁ ἐκθέτης τῶν κυνῶν ἐκάλεσε ἕνα τούτων ὅστις ἐπλησίασε τὸν κύριόν του, τὸν παρατήρησεν ἀτενῶς καὶ μετ' ἐπιμόνου προσοχῆς.

— Φίλε μου, τῷ εἶπεν ὁ κύριός του, ἤκουσε τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον ἐπρόφερον ὁ κύριος οὗτος;

Ὁ κύων ἐκλίνε τὴν κεφαλὴν.

— Πρόσεξε, ἐξηκολούθησεν ὁ κύριός του, παρατήρησε καλὰ ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ φέρε μου τὸν κ. Βισμάρκ.

Ὁ κύων ἐπροχώρησε πρὸς τὸν τάπητα, παρατήρησε μίαν πρὸς μίαν τὰς φωτογραφίας. Εἶτα δὲ ἔστη πρὸ τῆς εἰκονιζούσης τὸν ἀρχιγραμματέα τῆς Γερμανίας, τὴν ἔλαβεν εἰς τὸ στόμα καὶ τὴν ἔφερεν εἰς τὸν κύριόν του.

Ἡ δοκιμασία ἐπανελήφθη πολλάκις καὶ ἐπέτυχεν ἐπίσης καλῶς.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως ἠρώτησα τὸν κύριον τῶν κυνῶν τίνι τρόπῳ κατώρθουν οἱ κύνες του νὰ εὐρίσκωσι τὰς ζητούμενας φωτογραφίας. Μ' ἐβεβαίωσεν ὅτι ὁ κύων ἤκουε τὸ προφερόμενον ὄνομα καὶ ὅτι ἠδύνατο νὰ ἀναγνωρίξῃ ἐκ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς τὴν εἰκόνα τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ λάβῃ. Αἱ φωτογραφίαι ἦσαν πάντοτε τεταγμέναι κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν. Ὁ κύων δὲν ἀναγνώριζε τὰς εἰκόνας, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἀκολουθῶν τὸν τόνον τῆς φωνῆς τοῦ κυρίου του, διέκρινεν ὅτι ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὴν πρώτην, τὴν δευτέραν ἢ τὴν πέμπτην φωτογραφίαν κτλ.

Κατὰ τὴν δοκιμασίαν ὁ κύριος τῶν κυνῶν οὐδὲν ἐποίει κίνημα, οὐδὲν σημεῖον· ἤρκειτο μόνον νὰ ἐπαναλαμβάνῃ ἀπεσπαστα τὸ ὄνομα τοῦ ὑποδειχθέντος προσώπου, ὃ δὲ κύων ὑψῶνεν ἐνίοτε τὰ ὦτα, ὡς διὰ νὰ ἀκούσῃ καλλίτερα.

Ἐνόμισα ἐνδιαφέρον νὰ σημειώσω τὸ γεγονός τοῦτο πρὸς ἐκείνους, οἵτινες ἐποίησαν μελέτας ἐπὶ τῆς νοημοσύνης τῶν ζώων. Ὅσον παράδοξον καὶ ἄν φαίνεται συμφωνεῖ πρὸς ἄλλα γεγονότα τοῦ αὐτοῦ εἶδους τὰ ὁποῖα ἀξιοπίστοι παρατηρηταὶ ἐβεβαίωσαν. «Ὁ οὐλότριξ κύων, εἶπεν ὁ κ. Scheitlin ἔχει ἰσχυρὸν παρατηρητικόν, οὐδὲν διαφεύγει αὐτῷ, κατορθώνει δὲ ὄχι μόνον νὰ ἐννοήσῃ τὸν λόγον, ἀλλὰ καὶ τὰς κινήσεις ἀκόμη καὶ τὰ βλέμματα τοῦ κυρίου του.» Κυρία Β.Β.

Τὸ βασιλεῖον τῆς Βυρτεμβέργης ἔχει τὴν πρώτην θέσιν ἐν Γερμανίᾳ ὡς πρὸς τὴν ἐξάπλωσιν τῆς παιδεύσεως· διότι ἐκ τῶν νεοσυλλέκτων τῆς χώρας ἐκείνης κατὰ τὸ 1877 οὐδεὶς εὐρέθη ἄγραμματος.